

Uden at kunne og ville gaa ind paa Detailler i, hvad der passerede i Fællesudvalget — hvilket jo ikke her vilde være paa rette Sted — tror jeg, jeg har Ret, naar jeg siger, at der var saa stor Stemning for Forslagets Vedtagelse i Landstinget og ligesaa i Folkestinget, at hvis det var kommet tilbage til Fællesudvalget igen, havde der været stor Sandsynlighed for, at det var blevet til Lov. Med dette for Dje tror jeg, at naar Lovforslaget kommer til Landstinget, og den meget ærede Minister vil støtte Lovforslaget, virkelig med varm Interesse vil tale for dets Gennemførelse i det andet Ting, ville vi her i dette Ting være saa imødekommende paa væsentlige Punkter, at naar Landstinget er imødekommende paa sin Side, vil der blive en god Lov ud af det. Da det ikke skal i Udvalg, har jeg villet sige dette, for at min Stilling, da jeg i Fjor var Medlem af Udvalget, kan blive klaret. — Hvad nu den ærede foregaaende Taler angaar, beklager jeg uendelig meget, at han ikke kan give Forslaget sin vægtige Bistand. Vigtig nok siger han, at det er paa egne Begne, han taler, og det er jo altid en Trøst. Jeg vil da hoabe, at det politiske Parti, hvortil han hører, vil være mere end lukne Venner af Forslaget, og blive virkelige Venner, saa at i hvert Tilfælde en Del af dem vil kunne være med til at skaffe Loven igennem. Den ærede Taler talte om, at Skolerne ere saa fortræffelige paa Landet, og at der slet ikke er for mange Børn i dem. Ja, man skulde jo tro, at den ærede Taler selv havde været Skolelærer og været ualmindelig begavet i Retning af at kunne læse med en Klasse Børn paa en Gang, saa at det var ligegyldigt, om der var 50 Børn eller 35 i Klassen. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at det er en Udfordring; thi det er givet, at man ikke kan bestæftige sig saa meget med hvert enkelt Barn, naar man har 50 eller 60; som naar man har 35 under sig, og det er netop den direkte Paavirkning af den enkelte Elev, hvor man er sikker paa at have hans Opmærksomhed fangen, som gør, at Børnene faa Nytte af den Smule Undervisning, som i Ojeblikket kan gives dem, og Læreren faar en ganske anden Overbævisning om, at Eleverne ere vaague, naar han taler til dem enkeltvis, frem for naar han taler til en hel Klasse og ikke kan se, om nogen af de ærede smaa Elever er uopmærksom. Dette er almindelig anerkendt, og jeg tror, at det ærede Medlem skal lade det staa urokket lige over for alle, der forstaa sig paa Skolegerning, at jo flere Børn der er i en Klasse, desto mindre vil Læreren virkelig med Held kunne bringe Undervisningen fremad.

Hvorfor skulde da ogsaa Folk undertiden gaa til at sende deres Børn til en privat Lærer, hvor de kun læse 4 i en Time, naar det ikke var, fordi der er saa mange Børn i en Klasse i Skolen, at man ikke kan undervise dem saa grundigt, som naar man kun har et lille Antal at undervise. Det ærede Medlems Betragtning af Lærernes heldige Stilling er vist temmelig enestaaende — heldigvis. Jeg har færdes meget omkring i Landet ifølge min Stilling, og længe før jeg havde den Ære at være Medlem af Folketinget, har jeg, naar jeg holdt Foredrag omkring i Landet, hørt Fortællinger om Lærernes uheldige Stilling og set Eksempler derpaa. Naar man ser paa den Lønning, Lærerne hidtil have haft, kan man sige, at en stor Del er temmelig tarvelig stillet, enkelte ganske vist noget bedre, men det er jo altid Tilfældet — det har saa været ældre Lærere i specielt gode Stillinger — men gennemgaaende maa man sige, at de ere ikke heldigt stilledes i pekuniær Henseende, og mange Steder er endog Trangen saa stor, at det skal være en Lærer, der er i Besiddelse af en ganske overordentlig høj Grad af Pligtfølelse, naar han, daglig følende Savn, skal passe sin Gerning med Liv og Interesse og forny denne Interesse hver Dag Ugen igennem. Tryk i pekuniær Henseende er efter min Mening det, som gør, at Læreren bliver hurtigst oplidt og hurtigst uskiftet til at være en dygtig Lærer, han være i Forvejen saa dygtig, han være vil. Derfor er det for mig af Interesse at faa Lærerne stillede saa godt som muligt, og det tror jeg, man vil opnaa ved at gaa ind paa de Lønninger, som her forslaaes i Lovforslaget, og som jo er Frugten af mange Timers Arbejde i Folketingets Udvalg, i Landstingets Udvalg og i Fællesudvalget. At ville staa sig til Taals med at give dem en Paaskønnelse, kan jeg ikke være med til; thi en Lærer skal ikke have noget som en Paaskønnelse i Mar, som han kan miste til næste Mar. Han skal have den Lønning, der tilkommer ham, og den skal han have som en Ret, og det faar han først, naar Lønningerne blive satte paa den Maade, som dette Lovforslag — eller et andet Lovforslag — siger. Allerede Uvissheden, det, at Læreren ikke ved, om han næste Mar faar det samme som i Mar, er for en Mand med Familie en overordentlig ubehagelig Ting. Det er en Uvisshed som piner ham, navnlig naar han tager Hensyn til, hvorledes Folketingets Sammensætning og maaste Landstingets med varierer fra Mar til Mar. Naar der derimod er bestemte Lønninger med stigende Sats, saa kan han sige: I Mar kan jeg tillade mig den og den Udgift, næste Mar kan jeg til-